

بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان

منظور از بیماری های مشترک بین انسان و حیوان چیست؟

هرساله ۱۳ تا ۲۱ تیرماه به عنوان روز و هفته اطلاع رسانی بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان نام گذاری شده است . علت این نام گذاری اهمیت ویژه و نیز عوامل زیر می باشد:

-حدود ۷۵ درصد از بیماری های نوظهور مانند کرونا ، منشاء جانوری دارد.

-حدود ۶۰ درصد کل (عوامل بیماری زا)، بین انسان و دام مشترک هستند.

-ضرر و زیان اقتصادی به دلیل کاهش تولید فرآورده های دامی، مرگ و میر دام ها ، معدوم کردن دام ها جهت کنترل بیماری ها بسیار زیاد است.

-خطر بیماری های قابل انتقال بین حیوان و انسان در ایران با وجود کشورهای آلوده در همسایگی ما تشدید می شود .اما گروه های در معرض خطر این بیماریها چه کسانی هستند:

افرادی نظیر قصابان ، سلاخان ، چوبداران ، کارکنان کشتارگاهها ، کشاورزان و در نهایت عموم مردم جامعه به علت تماس و مصرف فراوردهای دامی هستند.

مهمترین بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان:

از مهمترین بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان می توان بیماریهای هاری ، تب مالت ، تب خونریزی دهنده کریمه کنگو ، سالک ، سیاه زخم و انفلوآنزای پرندگان را نام برد.

هاری:

بیماری ویروسی خطرناک و کشنده ای که در اثر گزش یا خراش توسط حیوانات وحشی و اهلی و گاهی جوندگان ایجاد میشود

راههای انتقال : گزش توسط حیوان هار و از راه پوست ، خراشهای پوستی (از طریق لیسیدن مخاط لب - چشم و بینی انسان توسط حیوان هار - پیوند عضو از انسان مبتال به هاری وسایل آلوده به ویروس

پیشگیری : خودداری از نگهداری سگ و گربه در منزل و در صورت نگهداری قلاده زدن و واکسیناسیون آنها علیه هاری - جلوگیری از تردد سگهای صاحبدار در معابر عمومی - جلوگیری از نزدیک شدن کودکان به سگهای ولگرد - اتالف سگهای ولگرد - جمع آوری و دفن بهداشتی زباله - ایمن سازی و واکسیناسیون افراد در معرض خطر - توجه خاص به گاز گرفتگی حیوانات (هر چند جزئی و بصورت خراش باشد) و شستشوی زخم با آب صابون به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه و مراجعه به واحدهای مبارزه با هاری مستقر در مرکز بهداشت شهرستانها در هر ساعت شبانه روز جهت انجام واکسیناسیون....

تب خونریزی دهنده کریمه - کنگو (CCHF) : بیماری ویروسی خطرناک واگیر دار و گاهی برای انسان کشنده است که با تب و خونریزی همراه است.

راههای انتقال : گزش کنه آلوده یا له کردن آن روی پوست - تماس پوست با لالشه - خون یا ترشحات حیوان آلوده - تماس با خون یا ترشحات بدن انسانهای بیمار . پیشگیری : شناسائی و درمان کامل بیماران - جداسازی دام از محل زندگی انسانها - پرهیز از تماس بدن با بافتهای آلوده انسان و حیوانات مبتلا - استفاده از وسایل حفاظتی و جلوگیری از گزش کنه - جلوگیری از نقل و انتقال حیوانات مبتلا و قاچاق دام - بهسازی محل نگهداری دام - جلوگیری از کشتار غیر مجاز دام - از بین بردن و کنه ها از طریق سم پاشی و ایجاد حمام ضد کنه - خودداری از کشتار دام بعنوان نذر و قربانی در داخل مغازه و معابر عمومی

سالك (لیشمانیوز جلدی):

سالك يك بیماری پوستی (طولانی مدت و بدون درد و تب) قابل انتقال بین انسان و تعدادی از حیوانات از جمله جوندگان مثل موش صحرایی و سگ میباشد.

راههای انتقال : سالك از طریق نیش پشه خاکی به انسان و حیوانات منتقل می شود. هنگام خونخواری پشه از زخمهای سالك در انسان - جوندگان یا سگ انگل به داخل بدن پشه خاکی وارد شده و با نیش پشه آلوده بیماری به انسان منتقل می شود.

پیشگیری : درمان کامل بیماران - پوشاندن زخم سالک با گاز استریل - جلوگیری از گزش پشه خاکی با استفاده از لباس مناسب و نصب توری در و پنجره و خوابیدن زیر جریان کولر و پنکه - خود داری از انباشتن هر گونه مواد زائد و کودهای حیوانی داخل یا خارج از منازل و جمع آوری و دفع صحیح زباله - مرمت و ترمیم حفره ها و شکاف دیوارها - تخریب و تسطیح اماکن مخروبه - مبارزه با جوندگان و معدوم ساختن سگهای ولگرد.

تب مالت (بروسلوز):

یک بیماری عفونی حاد یا مزمن قابل انتقال بین انسان و تعدادی از حیوانات از جمله گاو - گوسفند - بز - خوک - شتر است که از طریق تماس با دام یا فرآورده های دامی به انسان منتقل می شود.

عامل بیماری : باکتری بنام بروسلا می باشد که سه نوع آن عامل اکثر عفونتهای تب مالت در انسان می باشد.

راههای انتقال : تماس مستقیم با بافتهای حیوانی آلوده نظیر خون - ترشحات واژن و ترشحات جنین سقط شده - مصرف شیر خام و فرآورده های لبنی آلوده خصوصا پنیر تازه - خامه و سرشیر - انتقال تنفسی از طریق استنشاق هوای آلوده آغل - اصطبل

پیشگیری : شناسایی و کشتار دامهای آلوده - واکسیناسیون دامهای واجد شرایط - رعایت اصول بهداشتی در هنگام برخورد با دام و بافتهای حیوانی آلوده - خودداری از مصرف شیر خام و فرآورده های لبنی غیر پاستوریز

(سیاه زخم) شاربن :

بیماری عفونی حیوانات وحشی و اهلی خصوصا نشخوار کنندگان است که انسان بطور اتفاقی در اثر تماس با دام یا فرآورده های دامی آلوده بدان مبتلا می شود با توجه به روش انتقال به سه شکل جلدی - تنفسی و گوارشی بروز می کند

راههای انتقال : از طریق تماس بریدگی یا خراشهای پوست با دام آلوده - تنفس اسپورهای زنده و جایگزینی آنها در ریه - مصرف بافت آلوده حیوانات تلف شده از شاربن.

پیشگیری : سوزاندن یا مدفون ساختن عمیق لاشه های مشکوک و پوشاندن آن با الیه ای از آب آهک - واکسیناسیون دامهای حساس و جداسازی حیواناتی که علائم بیماری را دارند - ضد عفونی کلیه فرآورده های دامی مثل : پوست - پشم و استخوان حیوانات مشکوک.

اما نکات مهم جهت کاهش احتمال ابتلا به بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان:

پرهیز از کشیدن صورت روی بدن حیوان

شستشوی دست ها بلافاصله پس از نوازش حیوان

اجتناب از دست زدن به حیوانات ولگرد و غیر خانگی

استفاده از لباس و دستکش مناسب در صورت ذبح دام (تب کریمه کنگو)

جوشاندن شیر و مصرف نکردن فرآورده های لبنی غیر پاستوریزه (تب مالت)

در صورت نیش پشه یا دیگر حشرات، شستشوی محل با آب و صابون

در صورتی که حیوان خانگی در منزل نگهداری می کنید، علاوه بر نکات ذکر شده چند توصیه دیگر را نیز جدی بگیرید:

باز کردن مرتب پنجره ها برای جلوگیری از انتقال آلودگی های تنفسی

ممانعت از حضور حیوان در آشپزخانه و هنگام طبخ غذا

اجتناب از لمس حیوان هنگام صرف غذا

کنترل سلامت حیوان (یک بار در ماه از ۲ تا ۸ ماهگی، یک بار در سال پس از ۸ ماهگی)